

A HIDVÉGARDÓI* LÉLEKÉPÍTŐ

Mester Károly plébános élete és munkássága

BÉRES GYULA

Az életút

Mester Károly 1872. február 10-én született a Torna vármegyei *Jászón*. A családjában élő hagyomány szerint ősei a tornai vár építésére érkeztek a 13. században német földről. A család kezdetben a *Tornával* szomszédos *Ájban* élt, majd a vár felépülése után Jászón telepedtek le ahol szintén a várépítési munkában vettek részt.¹ Szülei *Mester Károly* és *Siffer Júlia* voltak, kiknek négy gyermekük született: *Mária* (1865), *Károly* (1872), *Emília* (1880), *Árpád* (1881). Iskoláit *Jászón*, majd a főgimnáziumi és szemináriumi tanulmányokat *Rozsnyón* végezte. Teológiai tanulmányai befejezése után 1894. június 12-én szentelte áldozópappá *Dr. Schopper György* rozsnyói püspök. 1894-98 között *Kazáron*, 1898-1903-ig *Szentsimonban*, 1903-05-ig *Losoncon*, 1905-ben *Péterfalán* látta el lelkipásztori és hittanári feladatait. 1905. december 5-én *Balás Lajos* rozsnyói püspök *Hídvégardó* és filiái – *Bódvalenke*, *Becskeháza*, *Bódvavendégi*, *Tornahorvati* – plébánosává nevezte ki. 1919-ben itt tartotta meg ezüstmiséjét, pappá szentelésének 25. évfordulóját. Magyar királyi kormánytanácsosi kinevezését a sajópüspöki helynőktől 1923. március 13-án kapta meg. 1931. január 11-én a tornai esperesi kerület alesperesévé és a tornai tankerület magyar királyi tanfelügyelőjévé választották. Tornai esperessé *Bubnics Mihály* rozsnyói püspök nevezte ki 1932. január 7-én. Aranymiséjét, pappá szentelésének 50. évfordulóját 1944. július 2-án, gyémántmiséjét 1954. június 27-én, vasmiséjét pedig 1959. július 5-én tartotta meg. A rozsnyói egyházmegyében az egyetlen pap volt, aki még aktívan, egy szolgálati helyén ünnepelhette pappá szentelésének évfordulóját.² 1959. augusztus 18-án a székesfehérvári *Papi Otthonba* távozott, ahol 1962. április 11-én, 90 esztendőskorában elhunyt. Munkatársként írásai a *Rozsnyói Híradóban*, *Sajó-Vidékben*³, a *Katolikus Egyházi Közlönyben* és a *Magyar Államban*⁴ jelentek meg.

---

* *Hídvégardó* nevét a hivatalos helynévhasználatban rövid i-vel írják! (L. Kiss Lajos: *Földrajzi nevek etimológiai szótára*. 4. bőv. és jav. kiad. Bp. 1988. I. köt. 595. old. Akadémiai Kiadó.)

¹ Béres Gábor : *Vidékünk / Közép-Bódva –Torna-völgy*. (Kézirat.) Bódvavendégi, 1960. 2. old.

² Béres Gábor : *A Bódva mellől*. Kézirat. *Hídvégardó, Bódvavendégi* (Kézirat). 1971.) 65-68. old.

³ Thököly Gábor: *Ki kicsoda Rozsnyón?* Somorja, 1999. Méry Ratio, 234. old.

⁴ Dr. Sziklay János: *Negyven év a katolicizmus történetéből*. A „*Magyar Állam*” negyvenéves jubileuma. 1859-1899. Bp., 1899. Nyomatott a Hunyadi Mátyás-intézetben., 154. old. Mester Károly munkatársként van megnevezve.

A közösség- és léleképítő

A *Hídvérgárdóba* való megérkezése után néhány hónappal, 1906. március 12-én *Oltár-egyesületet* alapított. Új szentségtartót (1905) és kelyhet (1909) vásárolt a templomnak. A már meglévő fiúiskola mellett egy önálló leányiskolát alapított, melynek épülete 1906. december 1-re készült el. 1907-ben belsőleg teljesen felújította a templomot. A belső festési munkálatok mellett új főoltárt, szószéket, keresztelőkutat készíttetett, továbbá egy új főoltárképet festetett, ami a régihez hasonlóan az angyali üdvözlötet ábrázolja, és a régi, barokk stílusú kép helyére került. (Később a régi kép vissza került a főoltárra.) Egy, a nagyböjti időben használatos oltárkép-lepel is készült a *megfeszített Krisztust* ábrázolva, melyet felfüggesztettek az eredeti oltárkép elé. 1908-ban megalapította a *Katolikus Népszövetség* helyi szervezetét, továbbá az *Iparoskört*, a *Gazdakört* és az *Olvasókört*, valamint a *Ferences Világi Harmadrend* női és férfi tagozatát is meghonosította.

1911-ben *Egerben* az egyházmegye szolgálatára pappá szentelték a hídvérgárdói *Tóth Szabó Gábort*, kinek hivatásában a plébános is komoly szerepet játszhatott. 1914-ben az ő támogatásával épült fel a *Tornai úton* a *Kisboldogasszony* tiszteletére emelt kápolna. Az első világháború idején folyósított hadikölcsönök miatt 1916. november 20-án királyi elismerő oklevelet kapott. 1917-ben létrehozta a *Hangya Fogyasztási Szövetkezetet*. *Rózsafüzér Társulatot* és a gyermekek részére *Szívgyárdát* szervezett, majd megalapította a helyi *Jézus Szíve Szövetséget*. Férfi énekkart, zenekart, színjátszó-műkedvelő kört alapított. Az 1900-ban vásárolt pécsi *Angster orgonához* új sípokat rendelt 1918. június 4-én, ezzel is emelve a szertartások szépségét. 1920-ban egy újabb hídvérgárdói papot szenteltek de most *Rozsnyón*: a bódvavendégi születésű, de a hídvérgárdói plébániához tartozó *Béres Gábort*. 1921-ben a plébánia épületét felújította. Ez év szeptember 1-től *Katolikus Elemi Leányiskola* kezdte meg a működését, tanítói lakással – melynek beindítását a plébános kezdeményezte. 1922-ben ismét templomfelújításra került sor, aminek eredményeképpen a régi *Szent Kereszt mellékoltár* helyén lourdes-i barlangot alakított ki, elhelyezve benne *Szűz Mária* és *Bernadett* szobrát. A barlang kövét *Olaszországból* szállították. Ekkor kerülhetett a *Nepomuki Szent János mellékoltár* alá a *halva fekvő Krisztus* szobra is, mely *Nagybénteken* feldíszítve a *Szent Sírt* jeleníti meg. 1922. augusztus 4-én az ismétlős fiú- és leánytanulók részére 600 négyszögöl területen faiskolát alapított. 1923. október 16-26. között bevakoltatta és fehérre meszeltette a templom külső homlokzatát. Ugyanebben az évben az 1917. június 2-án hadicélokra elszállított nagyharang helyébe közadakozásból *Budapesten*, a *Harangművek Rt.-nél F. W. Rincker* által új nagyharangot öntetett, mely a mai napig is imára hívja a híveket. 1927 tavaszán gyűjtést rendezett az orgona felújítására. Ennek eredményeképpen 23 principal-sípot vásárolt. Egyes faalkatrészek kijavítását *Kerekes Gyula* helybéli asztalos végezte el. A felújítás 1927. április 17-re készült el. Az 1928-ban létrejött *Levente Egyesület* tagjait aktívan bevonta az egyházi életbe. Tagjai rendszeresen látogatták a szentmiséket és járultak a szentségekhez. 1929-ben a közművelődés érdekében egyházközségi kultúrtermet létesített, *Hangya kultúrterem* néven. 1930-ban a trianoni békediktátum következtében a két filiális egyházközséget, *Bódvavendégit* és *Tornahorvátit Csehszlovákiához* csatolták a plébániától, pedig nagyon a szívén viselte e települések lelki életét – még téli nagy hidegekben és hóban is rendszeresen eljár lovas kocsin vagy szánon, hogy a szentmisét bemutassa. De ezentúl a plébános már nem látogathatta ottani híveit.

1932. szeptember 18-án felszentelte *Hídvégárdóban* a *Lisieux-i Kis Szent Teréz kápolnát*, melyet *Csurilla Bertalan* és családja építtetett a saját telkén. 1933-ban felszentelték az egri egyházmegye szolgálatára *Csurilla Lajost*, a harmadik hídvégárdói kispapot *Egerben*. A községben élő szegény sorsú családok és emberek megsegítésére 1933. november 9-én megalapította a *Karitás*z helyi szervezetét 50 fővel, kik egy év alatt 6 szegényt gondoztak. A plébánia épületének felújítására is nagy gondot fordított az 1934-35. években. A község lakóinak olvasottságát, tájékozottságát, műveltségét úgy is próbálta pallérozni, hogy 1934. október 3-án, vasárnap, a sajtóakció vezetőjeként, sajtónapot tartott. A község 134 családjából nem sokan olvastak újságot. A faluba viszont többféle sajtóorgánium járt. Íme néhány példa a példányszám megjelölésével : *Nemzeti Újság* (2), *Új Nemzedék* (1), *A Szív* (14), *Népújság* (2), *Magyar Kultúra* (1), *Sajtószemle* (1), *Tündérvásár* (1), *Szalézi Értesítő* (9), *Katolikus Világmisszió* (1), *Szent Teréz Rózsakertje* (1), *Függetlenség* (4), *Igazság* (15), *Egyházmegyei Központi Lap* (1), *Magyarság* (2), *Magyar Jövő* (3), *Magyar Front* (1), *Hangya* (3), *Tolnai Világlapja* (1), *Budapesti Hírlap* (1), *Pesti Hírlap* (7).

Mintegy 1.500-1.600 hívő vett részt és járult szentáldozáshoz azon az 1935-ben tartott misszión, melyet két ferences atya tartott. Erről tanúskodik a plébánián örökölt missziós kereszt is, melyhez a faanyagot maga a plébános adományozta. Az év végén, novemberben sor került a temető rendezésére. 1936-ban a templomkertben lévő öreg akácfa helyére a plébános fenyőfákat ültetett, melyek a mai napig emlékeztetnek rá. *Bukovszky Ilona* és *Konkoly József* stációs képsorozatát adományozott a templomnak, amit 1937. február 16-án páter *Unghváry Antal* egri ferences rendfőnök engedélyével szentelt fel a szintén *Egerből* érkező *Dezső páter*. A keresztények társadalomban betöltött szerepének és felelősségének egyik fontos kezdeményezése volt, hogy 1940. február 10-én létrehozta a községben a KALOT-ot 47 taggal, melynek az elnöke ő lett. Június 1-én a bódvavölgyi vasúton áthaladó, *Szent Jobbot* szállító „*Aranyvonat*” fogadására ő vezette ki a plébánia és a filiák hívő közösségét.⁵ Ez külön ünnep is volt, mivel 1938. november 7-től – az I. bécsi döntés értelmében – az elcsatolt két filia visszakerült a plébános irányítása alá.⁶ A második világháború alatt a község is sokat szenvedett, mert rajta keresztül húzódott a frontvonal. Több ház találatot kapott, aminek következtében öt polgári áldozatot is követelt a háború a fronton hősi halált halt katonák mellett. A templom falát is repeszdarabok rongálták meg. A plébános ezekben az időkben is az imádság és a hit fontosságát hangsúlyozta, és rendszeresen imádkozott híveivel a békéért. Engesztelő szentmiséket mutatott be a háborúban elesett hídvégárdói katonákért. Megbecsülését bizonyítja, hogy számos levelezőlapot kapott a frontról. Ezekben a katonák az ő imáit kérték önmagukért és a háború mielőbbi befejezéséért. 1945 tavaszától a plébánia végleg csonkává vált, mert két filiáját *Csehszlovákiához* csatolták.

1947. március 18-21. között ismét misszió volt az egyházközségben, amit *Varga Paszkál* atya tartott meg. Ennek emlékére a missziós keresztet elhelyezték az 1947-es évszámot is egy kis táblán. A koalíciós időszak végével, 1948-tól, a *Magyar Dolgozók Pártja* létrejöttétől az egyházak kiszorítása a közéletből hivatalos pártprogrammá vált. Ennek

⁵ Az Actio Catholica Országos Elnökségének levele, 702/1940 sz.

⁶ Mester Károly saját feljegyzése. A „*Visszatérés napjának*” nevezte az eseményt.

hatására került sor 1950. június 27-én – az 1948. évi XXXIII. törvény értelmében – a két katolikus iskolaépület államosítására, melynek jegyzőkönyvét neki is alá kellett írnia.⁷ A fél évszázados szolgálat és eredmények rombadőlni látszottak, de az öreg plébános még mindig energikusan próbálta hivatását beteljesíteni. Az '50-es évek beszolgáltatásai őt is érintették, melyről a fennmaradt két beadási jegyzőkönyv tanúskodik. 1955. február 28-án megérthette, hogy a hidvérgárdói templomot műemlékké nyilvánították.⁸ Betegsége és idős kora miatt már egyre nehezebben tudta ellátni lelkipásztori szolgálatát. Ezért 1956-ban *Braun István* segédlelkészt küldték hozzá kisegítőnek, aki 1957. szeptember 7-től az egri káptalani helynök megbízásából átvette a plébánia lelki és anyagi dolgainak vezetését.⁹ Ebben az időszakban bővítették ki a templomban a kórust, mely több ember befogadására lett alkalmas. A kivitelezés költségei miatt sajnos az orgonát el kellett adni. Ezt indokolta a hívek anyagi helyzete és az is, hogy már nem volt az egyházközségnek kántora. Szomorú eseménye volt, amikor öreg plébános a székesfehérvári *Papi Otthonba* távozott. Ő maga nem akarta elhagyni a falut. Azt szerette volna, hogy a temetőben a nagy hársfa alatt temessék majd el. Mivel a vasmise után nyugdíjba vonult, a plébánián nem maradhatott. A még élő idősebb emberek beszámolóí alapján lett volna egy család, aki gondját viseli, de az akkori egyházközségi képviselő-testület egyes tagjai jobbnak látták, ha mégis elhagyja a falut. Mivel közülük néhányan az akkori helyi államapparátus tagjai voltak vagy azzal együttműködtek, talán a plébános további sorsa valamilyen politikai alku tárgyát képezhetett.¹⁰ Béres Gábor szerint saját maga vállalta a *Papi Otthonba* való távozást azért, hogy az esetleges temetési kiadásoktól mentesítse híveit. Nem akart terhére lenni senkinek.¹¹ Az utolsó szentmisén könnyek között búcsúzott el híveitől, akik szintén végigsírták a szertartást. Az elutazás előtt a hívek közössége zokogva vett búcsút a lelkipásztortól, aki elérzékenyülve, de vigasztaló szavak kíséretében ment el tőlük.

A szépiró

Szépirodalmi munkásságát két önálló kötete reprezentálja: *Gyorsfényképek(1898)*¹² és a *Tarka világ* (1899)¹³. A bennük összegyűjtött írásait a *Katholikus Egyházi Közlöny* a *Tárca* rovatában közölte 1895 és 1898 között. A folyóirat ekképpen ajánlotta olvasói figyelmébe az első kötetet:

„*Gyorsfényképek. Irta Mester Károly. E czímen a szerző azokat az apróbb elbeszéléseit, rajzait és útleírásait gyűjtötte kötetbe, melyekből többet a mi lapunkban is közöltünk. Mindig örülünk a katolikus írók szaporodásának, hogy a könyv(t) piacot elárasztó modern egyházellenes termékek versenytársakat találjanak. Óhajtandó, hogy a lehető leg-*

⁷ A jegyzőkönyv sérült formában bár, de előkerült: 1109/1950 sz.

⁸ Abádi András helyi vb-titkártól érkezett levél: 8-10/1955. sz.

⁹ Dr. Brezanóczy Pál egri káptalani helynöktől, ordináriustól érkezett megbízólevél: 496/1957. sz.

¹⁰ A szerző megjegyzése.

¹¹ Béres Gábor: A Bódva mellől. Bódvavendégi. (Kézirat). 1971. 65-68. o.

¹² Mester Károly: *Gyorsfényképek. Elbeszélések és rajzok*. Bp., 1898. Nyomatott az „Alkotmány” Könyvnyomdában.

¹³ Mester Károly: *Tarka világ. Apró novellák*. Bp. 1899. Nyomatott Márián György Könyvnyomdájában.

jobb tárgyakat, melyek nem csekély mennyiséggel kínálkoznak a vidéken élő, az emberi cselekvések eredeti forrásánál levő íróknak, ne hagyják elröppenni, vagy elragadtatni azoktól, a kik a czélzatosan materiális irányban, vagy éppen a pikáns irodalom gazdagítására zsákmányolnák ki azokat. Mester Károly kötetében csak apróbb történeteket és adomákat ad, úgy mint czimében mondja, röpké színekkel vázolja a naiv falusi nép eredeti észjárásának megnyilatkozásait. Kegyelettel emlékezik meg az érdemes kazári papról, a hellenista Szabó Kálmánról¹⁴, akinek tudományos foglalkozása közepette megtörtént szórakozottságának pár jóízű esetét is elmondja. Olaszországi úti képeiben nem akar és helyesen, a már ismert mintára rendszeres utleirást adni; de azokat a megfigyeléseket adja, melyek lelkét megragadták. Ezeket különben, miután mi is bemutattuk, ismerik már olvasóink is, és így nem kell azokat külön figyelmükbe ajánlanunk. A könyv ára füzve 1frt 20 kr., kötve 1 frt 60 kr.; megrendelhető a szerzőnél Kazáron.¹⁵

Az első kötetet írásait tehát még kazári lelkészként publikálta, cím szerint az alábbiakat: *Babonás történet; Csak ma ne utaztak volna; Milyen ez a Budapest?, Pali püspök lesz!, Házasságot rontó titok; Furcsa ismerkedés; Beatus ille; Kávéházban; Gyorsfénykép Olaszhonból; Ő se fenéig tejfel!; A becsületes tanító; A tisztelendő atyuka bűne; Két titkos erejű recept, Ágasvár; Nem kell se lelkennek; se testemnek! A másodikat már szentsimoni plébánosként adta ki az alábbi „novelletekkel”: *Van...Van...; Az ünnepek halottja; Mea culpa; Irénke; Az asszony ingatag; Veszedelmes vendég; Nagyontisztelendő káplán úr; A szív, Miért hitvány férfi?; No ez is snasz fráter lehet; Borura derü, Két rajz, A nemes asszony átká, Rabbinus jelölt.**

A *Katholikus Egyházi Közlönyben* még számos, kötetbe nem foglalt írása látott napvilágot: *Ej , be kedves öreg úr!?...¹⁶ Két templom.¹⁷; A rabbinus jelölt¹⁸; Az árva rózsá¹⁹; Babonás történet.²⁰; A remete I-II.²¹; Ő se fenéig tejfel! I-II. (Elbeszélés a népeletből)²²; Nem kell se lelkennek se testemnek. I-II.²³; Beatus ille²⁴; A titok. I-II.²⁵; Csak ma ne utaztak volna. I-II.²⁶; Gyáva.²⁷; Kávéházban.²⁸; A zsvány.²⁹; Sulyok György lakásai.³⁰; Pali*

---

¹⁴ Helyesen: Szabó István paptanár, műfordító (1801-1892), a Kisfaludy Társaság és az MTA tagja, magyar nyelvre fordította Homérosz Iliaszát (1853) és Odüsszeiáját (1857).

¹⁵ *Katholikus Egyházi Közlöny (KEK)* 1898. 4. szám, 60. old.

¹⁶ *KEK* 1895. 27. sz., 420-422. old.

¹⁷ *KEK* 1895. 34. sz., 533-536. old.

¹⁸ *KEK* 1895. 42. sz., 659-662. old.

¹⁹ *KEK* 1896. 8. sz., 115-118. old.

²⁰ *KEK* 1896. 15. sz., 227-231. old.

²¹ *KEK* 1896. 19. sz., 291-294. old., 20. sz., 307-309. old.

²² *KEK* 1896. 28. sz., 435-437. old., 29. sz., 451-454. old.

²³ *KEK* 1896. 31. sz., 483-486. old., 32. sz., 499-502. old.

²⁴ *KEK* 1896. 36. sz., 563-568. old.

²⁵ *KEK* 1896. 43. sz., 675-678. old., 44. sz., 691-696. old.

²⁶ *KEK* 1896. 47. sz., 739-741. old., 48. sz., 755-759. old.

²⁷ *KEK* 1897. 6. sz., 85-88. old.

²⁸ *KEK* 1897. 9. sz., 131-136. old.

²⁹ *KEK* 1897. 10. sz., 147-151. old.

³⁰ *KEK* 1897. 12. sz., 179-182. old.

püspök lesz!³¹; *Furcsa ismerkedés. I-II.*³²; *Magyar nemes asszony átka. I-II.*³³; *Ágasvár. (Palócz népmonda) I-II.*³⁴; *Merengő óráim.*³⁵; *Karácsony este.*³⁶; *Gyorsfényképek Olasz-honból. (Utirajz részletek)*³⁷; *Van. (Történet a rejtelmes világból.) I-II.*³⁸

Egy végakarát utóélete

A plébános egykori végakarátának megfelelően 43 év után hidvérgárdói földben nyugszik. A székesfehérvári temetést követően néhány évvel volt egy kezdeményezés a földi maradványok hazaszállítására és újratemetésére, de sajnos az nem valósult meg. Még gyűjtést is rendeztek az egyházközségben a költségekre, de a pénzen később drótháló vásároltak, és körülkerítették a plébánia kertjét. A végakarát nem teljesülésének valódi oka a mai napig nem ismert.

Az újratemetés gondolata az utóbbi 10 évben ismét felvetődött és érelődött. *Laki-Lukács László* edelényi könyvtáros és helytörténész javasolta először, hogy a templomkertben vagy a templom falán egy emléktáblát kellene állítani az egykori plébános tiszteletére, aki nem csak lelki téren alkotott maradandót, hanem kulturális téren is az írásaival. Ehhez jó lehetőséget nyújtott a *Millennium* éve. 1999 tavaszán *Béres Gyula* javaslatot tett az egyik önkormányzati ülésen arra, hogy *Mester Károly* emlékét egy emléktábla őrizze a falu valamely pontján.³⁹ Ezt követően *Kovács László* plébános egy fakeresztet készíttetett *Görcsös Gáborral*, amit *Károly atya* emlékére a plébánia kertjében állítottak fel.

A 2001-ben megjelent falutörténeti kismonográfiában a katolikus egyháztörténet fejezetből jelentősen kidomborodik az egykori lekipásztornak a községben végzett szolgálata.⁴⁰ 2003-ban, többszöri beszélgetések után, *Szemenyi Péter* plébános elhatározta, hogy elődje egykori végakarátát teljesíti. Ezt a 2005. december 18-i egyháztanácsi ülésen a képviselőkkel is megbeszélte, és közölte, hogy megkezdte a felkészülést és megteszi a szükséges lépéseket az ügy sikeres kimenetele érdekében.

Az újratemetés első lépcsőfoka volt, hogy a plébános és *Béres Gyula* 2005. április 25-én elutaztak *Székesfehérvárra*, és felvették a kapcsolatot az egyik temetkezési vállalkozással, akik minden szükséges feladatot elvállaltak az exhumálással kapcsolatban. Haza felé *Budapest*en az *Országos Papi Otthonok* igazgatójától, *Endrődy Zsuzsannától* kellett a szükséges engedélyeket beszerezni. Mikor értesült a szándékról, mélyen meghatódtott,

---

³¹ KEK 1897. 16. sz., 246-250. old.

³² KEK 1897. 19. sz., 289-292. old., 20. sz., 305-308. old.

³³ KEK 1897. 24. sz., 369-373. old., 25. sz., 385-389. old.

³⁴ KEK 1897. 28. sz., 433-436. old., 29. sz., 449-451. old.

³⁵ KEK 1897. 30. sz., 465-467. old.

³⁶ KEK 1897. 52. sz., 831-836. old., Karácsonyi melléklet. A 827. oldalon a Gyorsfényképek ajánlása.

³⁷ KEK 1898. 3.sz., 35-40.old. A 46. oldalon a Gyorsfényképek ajánlása.

³⁸ KEK 1898. 17. sz., 259-262. old., 18. sz., 275-278. old.

³⁹ Hidvérgárdói Krónika, 3. évf., 1. sz., 1999. március, 5. old.

⁴⁰ *Hidvérgárdó. Fejezetek a község történetéből.* Hidvérgárdó, 2001. Hidvérgárdó község Önkormányzata és Hidvérgárdóért és annak Ifjúságáért Alapítvány, Béres Gyula: A római katolikus egyház története. 51-57. old.

nagy örömmel vette tudomásul az egyházközség és a plébános ezen szándékát, és messzemenő támogatásáról biztosított.

Mivel *Mester Károly* jászói születésű volt, a jászói temetőből hozott föld került a templomkert-béli sír alá, amit a plébános és a hittanár hozott 2005. június 19-én, vasárnap délután. Másnap, június 20-án került sor *Székesfehérváron* az exhumálásra. Az egyházközség és az önkormányzat részéről az alábbiak utaztak oda a megrendítő és egyben megható eseményre: *Szemenyei Péter* plébános, *Matusz Tamás* polgármester, *Béres Lajos* egyházi képviselő, *Béres Tamás* egyházi képviselő, *Giba Géza* kurátor, *Német István* egyházi képviselő, *Pacsai István* egyházi képviselő, *Béres Gyula* egyházi képviselő, hittanár. Miután a koporsóba helyezték az atya maradványait, autóba helyezték és elindult a küldöttség hazafelé. Útközben *Budapesten* a *Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Titkárságát* keresték fel, ahol *Dr. Veres András* püspök úrral megbeszélték az újratemetés menetét és körülményeit. A megbeszélésen részt vett: *Szemenyei Péter*, *Matusz Tamás*, *Pacsai István* és *Béres Gyula*. Délután öt óra előtt érkeztek haza az egykori plébános hamvai. A hívek a templom kapujában mélyen meghatódva, könnyek között fogadták a földi maradványokat, majd ezt követően a plébános szentmisét mutatott be *Mester Károly* lelki üdvéért. Másnap, június 21-én, kedden került sor a sír kiásására a templomkertben.

Június 22-én, szerdán délelőtt *Dr. Pázsit Tamás* belgyógyász szakorvos és háziorvos, *Szemenyei Péter* és *Béres Gyula* elrendezték a koporsóban lévő csontokat azok anatómiai rendeltetése szerint, majd a plébános egy stólat és feszületet, valamint egy kis fadobozban díszesen becsomagolt jászói földet helyezett a csontok mellé. Délután hat órakor a templomban az egyházközség tagjai imádkoztak a megholtért. Június 24-én, csütörtökön, *Keresztelő Szent János* napján került sor ünnepélyes keretek között az újratemetésre, mely délután három órakor vette kezdetét.

A szertartást (a szentmisét és az azt követő temetést) *Dr. Veres András* egri segéd-püspök⁴¹, az MKPK titkára vezette. A püspök úr mellett az alábbi lelképásztorok voltak jelen: *Ágfay Antal* hidvégdárdói születésű dorogházi plébános;⁴² *Székely Dénes* ózdi és *Kovács László* edelényi plébánosok, akik korábban az egyházközség plébánosai is voltak; *Polyák Imre* bódvaszilasi görög katolikus parókus; *Ködmön Ferenc* rudabányai plébános. A határon túlról, *Szlovákiából* *Gajdo József* jánoki plébános, a tornahorvátai görög katolikus parókus, *Pásztor Lorenzo* somodi, *Oravec Pál* tornai és *Juhász Attila* tornai születésű plébánosok. Az állam részéről *Molnár Oszkár* országgyűlési képviselő⁴³, edelényi polgármester és *Matusz Tamás* polgármester, aki a szertartáson átadta a leszármazottaknak – majd ők az egyháznak – az egykori plébános posztumusz díszpolgári kinevezését. A szentmise végén a templomkertben helyezték immár végleges nyughelyére az egykori plébános földi maradványait.⁴⁴ A helybéli és a környékről érkező sok hívó mellett részt

---

⁴¹ 2006-tól, szombathelyi megyéspüspök.

⁴² Elhunyt: 2005. november 2-án.

⁴³ FIDESZ-MPSZ.

⁴⁴ Az újratemetésről az alábbi sajtóorgánumok írtak:

Keresztény Élet, XIII/28. 2005. 07. 10. old., Hidvégdárdói rekvium. (Ó.G.Y.) A címdalolen: Hidvégdárdói rekvium. Újratemetés a trianoni határ menti észak-borsodi községben. – *Új Misszió*, 2005. augusztus, 12. old., Hazatérés Hidvégdárdó-ra... Nem felejtett plébános címmel (Ó.G.Y.) Fofó: Fojtán László.

vettek a temetésen a Mester család ma élő leszármazottai is *Debrecenből* és *Sátoraljaúj-helyről*. A gyászmise és a temetés után a vendégeket az egyházközség vendégül látta a *Gedeon-kastélyban* és annak udvarán.

BÉRES GÁBOR ATYA VISSZAEMLÉKEZÉSE⁴⁵

Öreg plébánosunk hazatért...

Amikor meglátogattam Mester Károly bátyánkat a Papi Otthon első emeleti szobájában, beszélgetésünkben mindig a Bódva-völgnél kötöttünk ki. A Bódva-völgy két falujánál, Ardónál és Vendéginél. Ardónál, ahol Károly bátyánk 54 évig volt plébános, Vendéginél, az ő volt filiájánál, az én szülőfalumnál. Bódva-völgyi látogatásom előtt [kért]: – Nézz körül Ardóban! Nézd meg, hogy befestették-e a torony, a plébánia tetején a pléhet! Megmetsztették-e a gang körül a szőlőt!

Amikor a Bódva-völgyből hazatértem, s beszámoltam neki a látottakról, szomorúan sóhajtozott:

– Én már nem mehetek! Én már nem mehetek!

Csak a jó Isten tudja, hogy hányszor szálltak gondolatai haza, a Bódva-völgybe...

Hogy töprengett, aggodalmaskodott hivei sorsán... A templomon a plebánián... Előttém, bizonyára még többet magános óráiban.

Amikor elmondottam neki, hogy mennyire lelkekre kötötték otthon:

– De tessék megmondani az esperes úrnak, hogy nagyon tiszteljük! – kivirult arcán kedves mosolya.

Jászórol, szülőfalujáról szólva:

– Még egyszer szerettem volna Jászóra menni, de nem lehet! – mondogatta megadóan.

Nem mehetett Jászóra, Ardóba... az arдай templomba, az arдай templom oltárához... a gyóntatószékbe, a szószékre... messze esett szeretett hiveitől... nem járhatta a hosszú időn át megszokott utakat a jólátati tagba, a rétre, a vendégi állomáshoz a plébániái földre... Mindez penitencia volt számára...

Mindig egyenes ember volt, mellébeszélni nem tudott s az volt a nagy Kapu, a halál előtt is.

Új Ember, LXI. évf. 32. (2973.) sz., 2005. augusztus 7., 12. old., Ahol a csend még hallható... A Bódva völgye. A Barangoló rovatban, Kipke Tamás.

A *Hidvérgárdói Krónika* 9. évf. 2005. 2. (júniusi) száma az 1. és a 3. oldalakon közli az önkormányzat képviselő-testületének határozatát a *Mester Károlynak* adományozott posztumusz diszpolgári címről, valamint az egykori plébános életrajzát *Szeményei Péter* plébános és *Béres Gyula* gyűjtése alapján. Ezen életrajz rövidebb változata megjelent: Hadobás Pál: *Edelény és környéke az irodalomban*. Edelény, 2005. MKKM, 98-99. old.; Korábban: Thököly Gábor: *Ki kicsoda Rozsnyón?* Somorja, 1999. Méry Ratio, 234. old. (Mester Károly Rozsnyóhoz kötődő munkássága); *Tanulmányok a Bódva-völgye múltjából*. Szerk.: Bodnár Mónika – Rémiás Tibor, Múzeumi Könyvtár 5., Putnok, 1999. 595. oldalán Laki-Lukács László: Paptermő Bódva-völgy című gyűjtésében szerepelnek rövid életrajzi adatai.

⁴⁵ Béres Gábor: Székesfehérvár. (Kézirat.) 1962. 106-108. old.

December negyediki betegen végzett szentmiséje után azt mondotta:

– Én már nem misézem többet! Én már meghalok.

És igazra lett: nem lépett többet az oltár elé, az oltárról naponta eljött beteg szolgájához az irgalmas Jó Pásztor.

Igaza lett: az élet olaja fogyott, fogyott... s ma, április 11-én délelőtt féltizenkettőkor a 91 éves élet-mécs utolsó lobbant. Kialudt...

Teste itt maradt. Lelke hazatért az Atyához.

Házunk öreg papja Dezső Pista bácsi meghatottan emlékszik meg Károly bátyánk mély hitéről, alázatosságáról: ahányszor meglátogatta betegségében Károly bátyánkat és búcsúzáskor megáldotta, Károly bácsi mindig megcsókolta az áldásosztó papi kezét...

Én már nem mehetek – sóhajtozta, és valóban nem jutott már fel a Bódva-völgybe... az utolsó útja sem visz fel oda, Ardóba, az ardai templomba, ahol ezüst-, arany-, gyémánt-, vasszentmiséjét bemutatta... nem visz az ardai temetőbe a nagy kereszt mellé... a fehérvári Szentháromság temetőben a Papi Otthon sírjainak sorában kap nyugalóhelyet, itt találja meg eltávozott lelke a testét azon a bizonyos nagy napon, amikor ismét egyesülnek a feltámadásban az örök Isten hatalmából...

Az ardai temető nagy keresztje melletti sírhely hiába várja az öreg plébános testét...

A plébánia hívei elküldik képviselőiket, de a hívek serege csak gondolatban kísérhetik utolsó útjára öreg plébánosukat... s imáikkal szegődhetnek a mennyei Atyához visszatérő plébánosuk lelke mellé...

Az öreg plébánosukat sirató ardai harangok szava átszáll az országhatáron Vendégibe.... a vendégi harangok felelnek rá, s egybeolvadó hangjuk hirdeti a határon innen, a határon túl: öreg, jó plébánosunk hazatért a mennyei Atyához!

Ha megint felmegyek a Bódva-völgybe, s hazatérek, nem lesz már, aki alig várja, hogy beszámoljak otthonról, a kedves Bódva-völgyről...

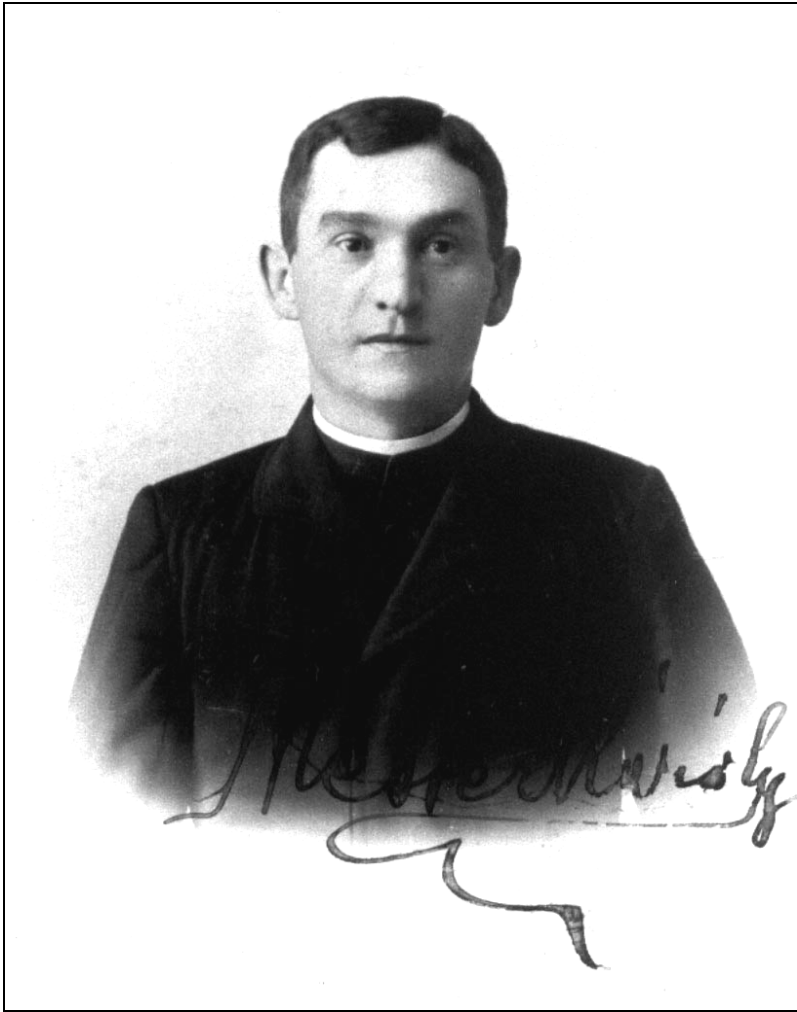
Ardó alatt a Bódva hullámai halkán suhannak most el, de visszatérnek a felhők szárnyain, és a felhőkből lehulló cseppeikkel öntözgetik majd öreg plébánosunk fehérvári csendes sírját...

...immáron hidvérgardói sírját! Deo Gratias!⁴⁶

---

⁴⁶ A szerző megjegyzése.

Mester Károly arcképe, 1909. (Laki Lukács László szíveségéből.)